Саха дьонун И.Е. Винокуров уонна И.В. Сталин өрүһүйбүттэрэ

● Аартык.ру телеграм-ханаалтан

Саха сиригэр улахан хоргуйуу буолбутун туһунан И.Е. Винокуров И.В. Сталины кытта быһа кэпсэппит. Сталин соһуйбут курдук истибит. Урут обкомнар хайдах кэпсиллэринэн, ол дойдуну салайаллара. Сталин тута Репин диэн ЦК чилиэнин бэрэбиэркэлэтэ ыытар. Сутаабыт оройуоннарынан сылдьаллар. Репин Сталиҥҥа дакылааттыыр.

Сталин Обком Степаненконы, Совмин Муратовы тута устан кэбиһэр. 1943 с. атырдьах ыйын 1 к. Обком I сэкирэтээринэн Г.И. Масленников ананар. И.В. Сталин харахтаан да көрбөтөх киһитин И.Е. Винокуровы Совминынан олордор.

И.В. Сталин куһаҕан дьаһалтан дьон маассабайдык, хоргуйан өлөрүн истэн, ол сыл кыһыныгар Иркутскай обороннай фондатыттан массыынанан бурдук тастарбыта. Өлүөнэ төбөтүгэр үөскээбит А.Н. Косыгины бирикээстээн, Иркутскайтан Дьокуускайга диэри "зимник" астарбыта. Онон хоту дойдуга дьон хайдах олохтоохуун билбит Сталин Илья Егорович көрдөһүүтүн 100% толорбута.

(3584-1484 нүөмэрдээх уураах)

1. Иркутскай обороннай фондаттан бурдук.

2. Фронҥҥа бултанар балыгы сыанатын икки бүк эбэн туттарыы.

3. Түүлээҕи 2,4% үрдэппитэ.

4. Дьон көҥүл, кыһын-сайын балыктаан аһыырын көҥүллээбитэ.

5. Куобаҕы бултаппат этилэр. Куобах булдун көҥүллээбитэ.

6. Судаарыстыбаҕа арыынан туттарыы. Холбуйбут үүт дьоҥҥо.

7. Холкуостар иэстэрин сотторбута.

8. Бултуурга 150 туонна доруобуннньугу, 15 туонна буораҕы ыыппыта.

9. Үөрэҕирии күүһүрбүтэ. Оҕо барыта оскуолаҕа үөрэниэхтээҕэ ыйыллыбыта.

10. Сэлликтэн ыал ыалынан эстэрин истэн 15 рентген аппараатын ыыппыта. Сэллик балыыһалара, пууннара сир аайы баар буолтара. Ону таһынан 5710 телогрейка, 2816 бэргэһэ, 9830 паара үтүлүк, 8972 паара хаатыҥка, 2290 эрэһиинэ саппыкы, 34586 буут ас тиэллибитэ. 25000 солк. кирэдьиит бэриллибитэ.

1946 сыллаахха дьон хоргуйан өлүүтэ суох буолбута.

Өссө Никишев диэн генерал Саха сирин Магаданҥа холбоон сайыннарар наадатын, киинин Магадан оҥорорго диэн Сталиҥҥа сурук ыыппыт. Сталин Берияны билис диир. Обком Винокуров С.З. Борисовы Москваҕа ыытар. Борисов Никишев доноһун истээт, Винокуровка биллэрэр. И.Е. Винокуров Сталинныын кэпсэтэр. Сталин тута Саха сирин Магаданҥа холбообот туһунан ылынар уонна боппуруоска да киллэрбэт. Сахабыт сириттэн мэлийэ сыспыппытын Винокуровтаах Сталин быыһаан ылбыттара.

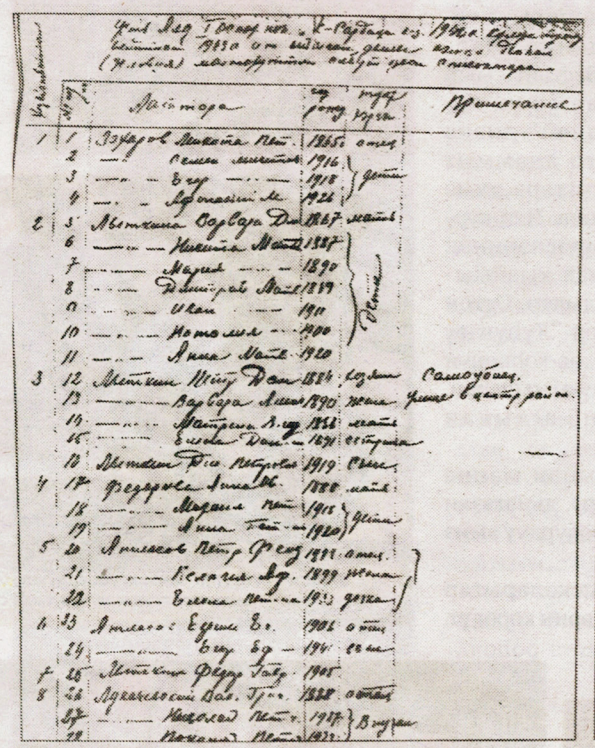

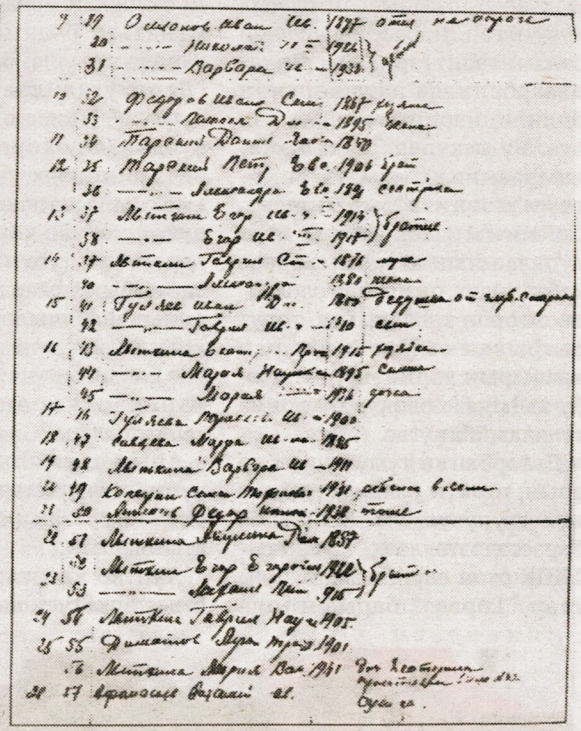

1947 с. И.В. Сталин Совмин, Обком кэтэхтэн (заочно) оҥорбут Винокуровын дьэ сирэй приёмнуур. Сталин кириэһилэтиттэн туран, илии тутуһан дорооболоһор. И.Е. Винокуров Борисовын илдьэ сылдьар. С.З. Борисов кэпсииринэн, 32 мүнүүтэ Сталинныын кэпсэппиттэр.

Ол көрсүһүү түмүгэ:

1. Тайшет-Усть-Кут тимир суол тутуута.

2. 420 км. Иркутскай, Заярскай, Осетрово, Большой Невер, Аллараа Бэстээх трассатын оҥоруу.

3. 1948 с. Даркылаах борокуоту өрөмүөннүүр собуота тутуллар.

4. Тиксии муора порда саҥардыллар.

И.Е. Винокуров, 1943 с. Совмин буолаат, чурапчылар көҥүл дойдуларыгар көһөлөрүн саҕалаабыта, биирдии ынаҕы биэрбитэ. Кыра нациялар: эбэннэри, эбэҥкилэри, долганнары эстэртэн быыһаабыта. Сэлликтэн эстэрбитин өрүһүйбүтэ. Маассабай үөрэҕи тарҕаппыта.

Саха олоҕун кырдьыгынан билиһиннэрэн, Сталин сахалары өрүһүйбүтэ. Уопсайынан, И.В. Сталин Саха сиригэр сөҕүмэр көмөнү оҥорбутун умнуо суохтаахпыт.

И.В. Сталин саҥа үөрэҕи бүтэрбит учууталлары, эмчиттэри Саха сиригэр ыыппыта. И.Е. Винокуровы, И.В. Сталины сирдээҕи таҥара оҥостон, сахалар киһилии дириҥник махтаныах тустаахпыт.

Оччолорго Уус Алдан оройуонугар Үһүн-Күөл диэн кыракый учаастакка улахан хоргуйуу буолбута. Манна 50-ча хаһаайыстыбалаах холкуостан 30 киһи аармыйаҕа барбытыттан 15-һэ эргиллибэтэҕэ, 57 киһи хоргуйан өлбүтэ. Ол дьон испииһэктэрин, мин ийэбинэн тастыҥ убайым Виктор Иванович Николаев хасыһан, суруйан хааллардыта билигин улахан историческай суолталаах документ буолан сылдьар. Өссө элбэх киһи хоргуйуоҕун, И.Е. Винокуров кэлэн быыһаабыта диэн олохтоохтор олус махтана ахталларын оҕо эрдэхпиттэн истэрим. Бу хоргуйбуттар испииһэктэригэр мин эбэм, эҥэм, ийэм бииргэ төрөөбүт балта Елена бааллар.